

Overzicht van promotie-onderzoek verricht door leden van de
IWFT-werkgroep Onderlinge Promotie Promoting (OPP)(per 01-01-1989).

Achtereenvolgens worden schematisch genoemd: de naam van de onderzoeker, werktitel van het onderzoek, theologische discipline(s) waarbinnen het onderzoek plaatsvindt en de namen van promotoren en/of begeleid(st)ers.

Marga Baas

**De verborgenheid van God als sleutel tot de ervaringsdimensie in de
Kirchliche Dogmatik van Karl Barth**
systematische vakken, sectie dogmatiek
Prof. Dr. J.T. Bakker
Prof. Dr. G.W. Neven

Marieke van Baest

Godsbeelden in de Strofische Gedichten en Visioenen van Hadewijch
systematische theologie/ vrouwenstudies
Prof. Dr. N. Schreurs

Jonneke Bekkenkamp

Canon en interpretatieve gemeenschap
bijbelwetenschappen/literatuurwetenschappen/dogmatiek/vrouwenstudies
Prof. Dr. M. Bal
Interfacultaire Werkgroep Vrouwenstudies R.U.U.

Elly Beurskens

Contractsluiting in kerkelijk opbouwwerk
praktische theologie
Prof. Dr. P.G. van Hooijdonk

Marie-José van Bolhuis

**Religie en levensloop, een onderzoek naar religieuze socialisatie van
verpleegkundigen**
sociaal-wetenschappelijk vakken
Prof. Dr. J. Visser
Prof. Dr. R. Lubbers
Dr. T. Andree

Annelies de Bont

Een bevrijdende kerk. Het belang van Ruethers denken over kerk en ambt voor het perspectief van een feministische ecclesiologie
systematische theologie/vrouwenstudies

Prof. Dr. H. Häring

Drs. H. Meyer-Wilmes

Jacqueline Borsje

Monsters in Ierland. Van chaos tot vijand
godsdienswetenschap/missiologie

Prof. Dr. A. Wessels

Prof. Dr. D. Edel

Irmgard Busch

De Stad van God en de Metropolis
kerkgeschiedenis/ bijbelwetenschap/ systematische theologie/ vrouwenstudies

Prof. Dr. A. van den Hoogen (voorlopig)

Carla Claassen

Maria en de bevrijding van vrouwen, bedreiging of voorbeeld?
systematische theologie/ vrouwenstudies

Prof. Dr. A. van den Hoogen

Denise Dijk

Sprekens over/tot God. Een onderzoek naar de mogelijkheid om zodanig over God te spreken dat zowel aan de christelijke traditie als aan vrouwen recht wordt gedaan
praktische theologie/ vrouwenstudies

Prof. Drs. K.A. Schippers

Fokkelien van Dijk-Hemmes

De verbeelding van vrouwen, vrouwelijkheid, erotiek en seksueel geweld in een aantal narratieve, poëtische en profetische teksten uit het Oude Testament.
bijbelwetenschappen/literatuurwetenschap/vrouwenstudies

Prof. Dr. M. Bal

Interfacultaire Werkgroep Vrouwenstudies R.U.U.

Grietje Dresen

Paradijsfantasieën. Een moraalpsychologisch onderzoek naar verlangen, schuldgevoel en heilssymboliek bij Alijt Bake en Gertrud Baümer
moraalgeschiedenis/godsdienstpsychologie/vrouwenstudies
Prof. Dr. P. Vandermeersch
Prof. Dr. C. Brinkgreve

Freda Dröes

Theologiebeoefening door vrouwen in Nederland. In welke zin kan er gesproken worden van een eigen theologische traditie?
systematische theologie/theologiegeschiedenis/vrouwenstudies
Prof. Dr. L.A.R. Bakker

Maike de Haardt

Verrijzenis in het leven
systematische theologie/ vrouwenstudies
Prof. Dr. N. Scheurs

Marieke den Hartog

Pikoeach Nefesj (levensbehoud).
Een vergelijkend onderzoek van de sjabbath halacha in de synoptische evangelieën en in de (pre-) rabbijnse bronnen
judaica/ nieuwe testament
rabbijn Prof. Dr. Aschkenasy
Prof. Dr. W. Weren

Julie Hopkins

The understanding of history in white english speaking christian feminist theology
systematische theologie/ kerkgeschiedenis/ vrouwenstudies
Prof. Dr. J. Kent

Japke Huisman

Vrouwen bij Doperse groeperingen in de noordelijke- en zuidelijke Nederlanden tussen ±1530 en 1600
kerkgeschiedenis/ vrouwenstudies
Prof. Dr. F.R.J. Knetsch

Manuela Kalsky

Onderzoek naar christologische aanzetten binnen feministisch-theologische literatuur
systematische theologie/oecumenica/vrouwenstudies
Prof. Dr. Th.J. Witvliet

Akke van der Kooi

Mystiek en incarnatie in de theologie van Noordmans
dogmatiek/ vrouwenstudies
Prof. Dr. J.T. Bakker
Prof. Dr. G.W. Neven

Anne-Marie Korte

Een gemeenschap waarin te geloven valt? De samenhang tussen maatschappelijke en kerkelijke marginalisering van vrouwen en spiritualisering van haar geloofsopvattingen
systematische theologie/ vrouwenstudies
Prof. Dr. A. Houtepen
Prof. Dr. C.J.M. Halkes

Anja Kosterman

De relatie tussen geluksvoorstellingen enerzijds en godsbeelden en relatie modellen anderzijds bij feministische theologen
filosofie/ systematische theologie/ vrouwenstudies
Prof. Dr. E. Schroten
Prof. Dr. R. Braidotti

Lidy Leussink

Geslachtelijkheid en triniteit. Een kritiek van het systematisch theologische concept 'geschiedenis' in seksuele termen, binnen het probleem van het goddelijke
systematische theologie/ filosofie /vrouwenstudies
Dr. R.G. van Roon

Els Maeckelberghe

Maria in de huidige feministische theologische discussie
oecumenica/ dogmatiek/ vrouwenstudies
Prof. Dr. B. Hoedemaker

Prof. Dr. P. Vandermeersch
Prof. Dr. W. Logister
Dr. Lamberts
Dr. H. Witte

Hedwig Meyer-Wilmes

**Zur Hermeneutik feministische Theologie. Eine methodologische Studie
im Kontext ökumenischer Theologie**
systematische theologie/ vrouwenstudies

Prof. Dr. H. Häring
Prof. Dr. H.G. Stobbe
Prof. Dr. C.J.M. Halkes

Anne-Claire Mulder

**'Incarnatie van het Goddelijke' in het werk van Luce Irigaray en de
relevantie daarvan voor feministische theologie**
filosofie/ systematische theologie/ vrouwenstudies

Prof. Dr. R. Braidotti
Drs. F. van Dijk-Hemmes

Dorothee van Paassen

**Voorstellingen van 'Verlossing' volgens profetessen in het Rome van de
4e en 5e eeuw**
kerkgeschiedenis/ vrouwenstudies

Prof. Dr. H. Wegman

Marian Papavoine

Ervaringen van vrouwen: uitgangspunt voor feministische theologie?
filosofie/ systematische theologie/ vrouwenstudies

Dr. I. Bulhof

Edith Plantier

Pastoraat aan stervenden in verpleeghuis en ziekenhuis.
praktische theologie

Prof. Dr. C.H. Lindijer

Inez van der Spek

Een theologische lezing van science fiction
systematische theologie/ literatuurwetenschappen/ vrouwenstudies
Prof. Dr. H. Wegman (voorlopig)

Lieve Troch

Van slachtoffer naar verzet: exploratie van een transformatiemodel als aanzet voor een feministische bevrijdingstheologie, in confrontatie met de theologie van G. Gutiérrez en E. Schüssler-Fiorenza
systematische theologie/ praktische theologie/ vrouwenstudies
Prof. Dr. N. Scheurs
Prof. Dr. C.J.M. Halkes

Veronica van Valkenhoef

Sympatheia in de context van hulpverlening; een studie op het raakvlak van godsdienstpsychologie en praktische theologie
godsdienstpsychologie/praktische theologie
Prof. Dr. C.A.J. van Ouwerkerk

Lieke Werkman

Participatie van vrouwen in leidende functies: een kwestie van nut of van gerechtigheid?
praktische theologie/ ethiek/ vrouwenstudies
Prof. Dr. H.M. Kuitert

Heleen Zorgdrager

Het vrouwelijke als metafoor van religie bij Schleiermacher. Een onderzoek naar de samenhang tussen zijn religieconcept en zijn vrouwelijkheidsopvatting in de vroegromantische periode
dogmatiek
Prof. Dr. J.T. Bakker
Prof. Dr. G.W. Neven

Summary

In her contribution Anne-Marie Korte is looking for theological works written by women. Have women a history in and with theology? Two decades of women's studies research have, as yet, not revealed a large number of female theologians. Having reduced this phenomenon to several external and internal factors she discusses four publications which have appeared since 1980 in which earlier reflective texts, written by women on religion and theology have been collected together.

She critically scrutinises the editorial presentation in these publications. Do they make theological works by women accessible and approachable again? Do the authors succeed in bringing the writers together under the heading 'theology'? The elements biography, style, context and women's theological tradition are here of analytical importance. According to Korte each analysis stands or falls, as far as feminist perspectives are concerned, by the accuracy and creativity with which the similarities between (groups of) women can be shown without damaging their diversity and uniqueness.

The article by Freda Dröes is a case-study on women in the Netherlands who have obtained their Ph.D.s (Doctor of Theology degree). Her systematic search has produced 29 theses written by women which she then summarises. She groups the writers into three generations: 'pioneers of church and theology' (1913-1918), 'clergywoman extraordinary and free-lance researcher' (1933-1966), 'scientists in theology and other sciences' (1970-1988).

In her research she is not only guided by the question of an addition in knowledge as far as women are concerned; - do the Ph.D.s use gender-specific questions, do they research women sources, do they put their femininity to the question, are they, as women, organised? But also by the question of theological understanding which is voiced in the collected theses. She has discovered there a strong emphasis on the position of humanity as the mediator between (Christian) religion and God - in other words, a view of theology as hermeneutic of humanity. From a women's theological studies perspective she suggests further research on this vision of theology is advisable.

Jonneke Bekkenkamp questions the textual basis of feminist theology. The traditional 'canons' protect androcentric texts. Every self-respecting feminist takes the view that these 'canons' should be broken open. The only question is how? By interpreting the canonic texts in a different way and/or by reading other texts? (Schüssler Fiorenza, *In Memory of Her* versus Carol Christ, *Diving Deep and Surfacing*). Until now, most time within women's theological studies, has been spent in the re-interpretation of the traditional, mostly biblical texts.

Bekkenkamp, in discussion with the deconstructionist literary theory (Culler, *On Deconstruction*), gives arguments why at present, priority should be given to reading other 'gynocentric' texts; texts which women can read 'faithfully' without first having to de-code and translate them. This is, according to her also one of the conditions needed to be able to read androcentric texts from a feminist view-point.

Fokkelien van Dijk-Hemmes, in her intertextual analysis of the book of Judges, chapters 4 and 5, looks afresh at the relationship between both these texts. In earlier feminist interpretations (Bal, *Murder and Difference*; van Dijk-Hemmes, "Gezegende onder de vrouwen: een moeder in Israël en een maagd in de kerk") the differences between them are explained by the hypothesis that Judges 5, the Song of Deborah, is a product of the female imagination; and that the story, Judges 4, is a later, male edited and censored version which is placed in front of the song by final male editing. Van Dijk poses the question how many of these interpretations would lose credence if it could be shown that the Song of Deborah is a remaking of the prose-story and if less exclusively than before attention would be paid to the differences in the murder scenes.

She also examines whether in the earlier feminist interpretations, the continuity between the interests behind the story-version of Judges 4 and those of present day male readers and commentators is not too readily taken for granted. In order to answer these questions she confronts the feminist approach with two recently published products of historical-critical research (Caquot, "Les tribus d'Israël dans le cantique de Débora"; Halpern, "The Resourceful Israelite Historian: The Song of Deborah and Israelite Historiography"). Following this she analyses Judges 4 and 5 within the contextual framework in which they appear in Judges. She uses a gender-specific narratological and intertextual method.

Finally Inez van der Spek's contribution contains a theological analysis of science-fiction. She suggests that science-fiction is most appropriate for a theological reading because of its 'fantasy-dimension': a feeling for the wonderful and for the transcendental (Kreuziger, *Apocalypse and science-fiction*). She claims that the desire for the transcendent is responsible for the mythopoetic faculty of science-fiction's imagination and without the myth the divine reality can not be brought up (Timm, "Remythologisierung?").

Van der Spek is looking for traces of 'femininity' in science-fiction, which she describes as the otherness of a culture which maintains itself by means of its control and exclusion (Cixous/Clément, *La jeune née*). She describes science-fiction as the story of the fantastical wanderings of the modern subject in an excessively rationalized world, searching between an

experience of crisis in God-forsakenness and an often apocalyptic expectation of salvation. Due to their emancipation women have also arrived on this battlefield of modernity. However, this does not eliminate that women science-fiction writers are describing a different loneliness than men, with different causes and structures, and different expectations of salvation. Van der Spek explores this thesis in the exemplaric reading of *Solaris* by Stanislaw Lem and *The Heat Death of the Universe* by Pamela Zoline.

Personalia

Drs. Jonneke Bekkenkamp (1955). Studeerde theologie aan de Rijksuniversiteit Utrecht en aan de Universiteit van Amsterdam. Was werkzaam als toegevoegd onderzoekster aan het project Feminisme en Theologie (IIMO/IWFT) en als toegevoegd onderzoekster bij de Interfacultaire Werkgroep Vrouwenstudies aan de Rijkuniversiteit Utrecht. Is universitair docente Vrouwenstudies Theologie aan de theologische faculteit van de Universiteit van Amsterdam.

Drs. Freda Dröes (1951). Studeerde systematische theologie en kerkgeschiedenis aan de Katholieke Theologische Universiteit Amsterdam en aan de l'Ecole Pratique des Hautes Etudes te Parijs. Was werkzaam als toegevoegd onderzoekster bij de vakgroep Kerkgeschiedenis aan de Theologische Faculteit te Tilburg. Is universitair docente Vrouwenstudies Theologie aan de Katholieke Theologische Universiteit Amsterdam.

Drs. Fokkelien van Dijk-Hemmes (1943). Studeerde theologie (ethiek, oude testament en praktische theologie) aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Was werkzaam aan de Theologische Faculteit Tilburg als wetenschappelijk medewerkster Feministische Theologie. Is universitair docente Vrouwenstudies Oude Testament aan de Rijksuniversiteit Utrecht.

Drs. Anne-Marie Korte (1957). Studeerde systematische theologie en filosofie aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen. Was werkzaam als toegevoegd onderzoekster aan het project Feminisme en Theologie (IIMO/IWFT) te Utrecht en wetenschappelijk onderwijsmedewerkster bij Feminisme en Christendom aan de Theologische Faculteit van de Katholieke Universiteit Nijmegen. Is universitair docente Theologische Vrouwenstudies aan de Katholieke Theologische Universiteit Utrecht.

Drs. Marian Papavoine (1956). Studeerde theologie (theologie en maatschappelijk handelen en feministische theologie) aan de Theologische Faculteit Tilburg. Was werkzaam als wetenschappelijk assistent aan de Theologische Faculteit Tilburg en als toegevoegd onderzoekster aan het project Feminisme en Theologie (IIMO/IWFT).

Drs. Inez van der Spek (1958). Studeerde systematische theologie aan de Theologische Faculteit van de Katholieke Universiteit Nijmegen. Is freelance onderzoekster en vertaalster.

Proeven van vrouwenstudies theologie

Deel I

Anne-Marie Korte
Theologische vrouwentradities

Freda Dröes
Vrouwen gepromoveerd in de theologie in Nederland

Jonneke Bekkenkamp
Keuzen in selectief lezen
De tekstuele basis van feministische theologie

Fokkelien van Dijk-Hemmes
Interpretaties van de relatie tussen Richteren 4 en 5

Inez van der Spek
Kosmisch avontuur
Een theologische lezing van science-fiction

Overzicht van promotie-onderzoek verricht door leden van de
IWFT-werkgroep Onderlinge Promotie Promoting (OPP)

Summary